

«Поетичний бібліопростір А+» у мандрах

У статті представлено досвід реалізації проекту Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка «Мандрівний поетичний бібліопростір А+» за підтримки Українського культурного фонду в рамках програми «Н.О.Р.Д.» у 2019 р.

Українці завжди вважалися однією з найталановитіших націй світу. Українські діячі мистецтв користувалися і користуються авторитетом і великою популярністю за кордоном. Варто лишень згадати скульптора і художника Олександра Архипенка, художника-авангардиста Казимира Малевича, «бога танцю» Сержа Лифаря, оперного співака, Героя України Василя Сліпака.

Та чи затребувані талановиті люди в Україні, чи дбає держава про популяризацію творчості українських митців? На загальноукраїнському рівні відомі лише окремі творчі особистості, а скільки нереалізованих талантів на периферії? На жаль, творчі люди не мають належної державної підтримки та можливості для розвитку і реалізації. Частина з них вкладають власні кошти для організації виставок, видання книг, проте більшість – не має такої можливості. Місцеві автори переважно невідомі за межами свого населеного пункту, а багато з них так і не змогли реалізувати свої здібності. Творчим людям не вистачає майданчиків, де б їх побачили й почули.

І Чернігівська земля, яка багата талантами й творчими людьми, на жаль, не виняток. За таких умов Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека (ОУНБ) ім. В. Г. Короленка є установою, дружньою до митців. Саме бібліотека, яка вже відкрила багатьох талановитих художників, фотохудожників, майстрів ремесел, стала стартовим майданчиком і для поетів. Три роки поспіль у бібліотеці

проходить Всеукраїнський поетичний фестиваль – стартап «Дотиком душі», на якому поети-початківці з Чернігівщини та інших регіонів України мають можливість представити свій доробок. У результаті – світ побачили дві поетичні збірки «Первоцвіт» та готується до виходу третє видання. За час проведення фестивалю його учасниками стали 160 осіб.

Надихнувшись вдалою імпрезою, місцева когорта учасників фестивалю прагнула продовження. Тому виникла ідея створення клубу, первісною метою якого була ідея згуртувати людей, котрі пишуть вірші, в теплій затишній атмосфері Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка. Таким чином виник клуб «Поетичний бібліопростір А+», що функціонує в бібліотеці з листопада 2017 р.

У зміст назви «Поетичний бібліопростір А+» ідейні натхненники клубу – директорка бібліотеки Інна Аліференко та головна бібліотекарка Наталія Утиро – вклали наступний зміст: літера «А» – перша в абетці, «+» – символ позитивної енергетики клубу, єднання. Для того, щоб краще усвідомити назву, побачити її на власні очі, зроблено візуалізацію: інсталяцію у вигляді літери «А» – «поетичної драбинки» зі щаблями, які символізують шлях до вершини.

Кожна зустріч клубівців присвячується певній тематиці, читання поезії супроводжується музичними номерами у виконанні місцевих музикантів.

Щоразу ведуча зустрічі На-

**Алла
Мальована,**

заступник директора з наукової та інноваційної діяльності Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка

талія Утиро пропонує присутнім цікаву роздумку: чи створити поетичні рядки експромтом; чи продовжити цитату; чи відповіді на блиц-опитування: що таке життя? де знаходиться Пекло і Рай? як стати щасливою людиною? чи талановитій людині все прощається? де зароджується добро? та ін.

Через деякий час клуб вийшов за межі бібліотеки: спочатку просто на майданчик біля приміщення бібліотеки; потім у сквер ім. Б. Хмельницького (долучившись до культурно-просвітницького проєкту Управління культури та туризму Чернігівської міської ради ChAC (ChernihivActiveCity); потім до «Львівської майстерні шоколаду».

Побачивши та відчувши зацікавленість своєї роботи для місцевих поетів, зрозумівши необхідність для учасників клубу заявити про себе, бути почутими, побаченими, знайти однодумців на теренах Чернігівської області, у працівників бібліотеки виникла ідея проєкту «Мандрівний поетичний бібліопростір А+».

Спробувати реалізувати його вирішили, написавши заявку до Українського культурного фонду, створеного у 2017 р. як державна установа, що сприяє розвитку національної культури та мистецтва в Україні.

І проєкт став одним із переможців! З 10 червня по 16 вересня 2019 р. Чернігівською ОУНБ ім. В. Г. Короленка за підтримки Українського культурного фонду у рамках програми «Н.О.Р.Д.: навчання, обміни, резиденції, дебюти» був реалізований проєкт «Мандрівний поетичний бібліопростір А+».

Мета проєкту – сприяння популяризації творчості україномовних поетів Сіверського краю задля розкриття та розвитку їх творчого потенціалу шляхом розширення аудиторії та здобуття партнерських контактів. А також – організація культурного дозвілля місцевої громади.

За час реалізації проєкту було проведено 4 виїзні поетичні читання під час зустрічей поетів м. Чернігова (учасників клубу «Поетичний бібліопростір А+») із поетами міст Ніжина, Прилук, Новгород-Сіверського, смт Куликівки та представниками місцевих громад – ша-

нувальниками поезії. У зустрічах взяли участь 46 поетів та 74 представники місцевих громад.

Накладом 300 примірників було видано альманах «Мандрівні вірші», до якого увійшли твори учасників поетичних зустрічей.

Підсумком стала урочиста зустріч учасників проєкту 17 серпня 2019 р. у Чернігівській ОУНБ ім. В. Г. Короленка. Поетичними творами, які прозвучали на зустрічі, учасники презентували альманах «Мандрівні вірші». Завершальним акордом заходу стало вручення дипломів учасникам проєкту та авторських примірників альманаху.

Через обласний обмінний фонд альманах було розповсюджено серед бібліотек Чернігівської області.

Під час кожного заходу, що проходив у рамках проєкту, проводилося анкетування з метою вивчення ефективності організації заходів та моніторингу аудиторії. За основу було взято анкету, розроблену Українським культурним фондом. Загалом, і заходи, і безпосередньо проєкт були оцінені позитивно. Щодо задоволення/незадоволення заходом оцінки респондентів за 10-бальною шкалою переважно були 9 та 10 балів. На питання, чи була участь у заході корисною, також переважна більшість опитаних відповіли 9 та 10 бальною оцінкою. Позитивним, на думку опитуваних, у проєкті були: нові знайомства та спілкування; дружня атмосфера. В анкетах відмічалися твори учасників загалом та називалися окремі імена. Для покращення організації заходів респонденти пропонували придбати мікрофон; зробити такі зустрічі частішими; організувати подібні заходи на відкритому просторі; розширити аудиторію.

Відгуки щодо проєкту постійно моніторилися і під час спілкування, і через коментарі в соціальних мережах. Позитивно оцінювалася підтримка держави; зазначалися: правильна позиція бібліотеки, яка помандрувала за поетами, а не чекала поки поети самі прийдуть; інноваційний метод поширення способів презентацій, творчого спілкування, інформації, що підкреслює значення бібліотек загалом; що вперше на теренах області проводяться виїзні поетичні зустрічі.

Приємно, що місцева влада тих населених пунктів, куди завітав проєкт, звернула увагу на бібліотеки як майданчики для успішної реалізації спільних заходів із Чернігівською ОУНБ ім. В. Г. Короленка; представники влади Новгород-Сіверського та Куликівки виділили час у вихідний день, щоб відвідати захід.

Партнерами книгозбірні в реалізації проєкту люб'язно погодилися стати бібліотеки Чернігівської області, тим більше, що при бібліотеках функціонують літературні клуби, що дозволило об'єднати зусилля для розвитку культури Чернігівщини.

Завдяки взаємодії між колегами вдалося добре організувати заходи у Ніжині, Прилуках, Новгороді-Сіверському, Куликівці, що проходили на базі місцевих бібліотек. Бібліотекарі влаштували брейк-каву, домовлялися з місцевими поетами, органами влади, ЗМІ, організували екскурсії.

Велику роль в успішній реалізації проєкту відіграла команда «Мандрівного поетичного бібліопростору А+», яка від написання заявки до реалізації та звітування працювала ефективно, злагоджено, на засадах взаєморозуміння та взаємовиручки. Над проєктом працювали: співробітники бібліотеки та залучені фахівці: директорка Інна Аліференко, письменник Михась Ткач, заступниця директорки Алла Мальована, головна бухгалтерка Надія Гончаренко, завідувачка відділу Олена Попович, головна бібліотекарка Наталя Утиро.

Звичайно, виникали й труднощі. Оскільки за умовами проєкту початкове фінансування було тільки 30%, деякі ФОП не мали можливості працювати в борг; тому довелося шукати та змінювати їх у ході реалізації. Не легко було знайти ФОПи, які працюють на 3-й групі оподаткування, особливо щодо організації харчування. Паралельно велася онлайнова та паперова звітність.

Проте, всі труднощі подолані, проєкт успішно реалізований!